

Bài 9: *ẤN ĐỘ THẾ KỶ XVIII- ĐẦU THẾ KỶ XX*

I. Mục tiêu

1. Kiến thức:

- Sự xâm lược của các nước tư bản phương Tây và phong trào đấu tranh của nhân dân Ấn Độ.
- Các cuộc khởi nghĩa Xi-pay, hoạt động của Đảng Quốc Đại.

2. Tư tưởng:

- Bồi dưỡng lòng căm thù đối với sự thống trị dã man, tàn bạo của thực dân Anh đã gây ra cho nhân dân Ấn Độ.
- Biểu lộ sự thông cảm và lòng khâm phục cuộc đấu tranh của nhân dân Ấn Độ chống chủ nghĩa đế quốc.

3. Kỹ năng:

- Sử dụng bản đồ, tranh ảnh lịch sử về cuộc đấu tranh của nhân dân Ấn Độ
- Làm quen và phân biệt khái niệm "Cấp tiến", "Ôn hoà"
- Đánh giá vai trò của giai cấp tư sản Ấn Độ.

II. Chuẩn bị

GV: Bản đồ "Phong trào cách mạng Ấn Độ cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX"

Tư liệu về đất nước Ấn Độ

HS: Xem trước bài mới, trả lời câu hỏi SGK.

III. Tiến trình lên lớp

1. Ổn định lớp

2. Kiểm tra bài cũ

- ? Nêu các thành tựu nổi bật về khoa học tự nhiên và khoa học xã hội.
- ? Những thành tựu đó có tác dụng như thế nào đối với xã hội.

3. Bài mới:

Ấn Độ là quốc gia rộng lớn và đông dân ở phía nam Châu Á, diện tích gần 4 triệu km², Ấn Độ có nền văn hóa và lịch Sử lâu đời, là nơi phát sinh nhiều tôn giáo lớn trên thế giới, nơi giàu tài nguyên thiên nhiên, tạo điều kiện cho thực dân Phương Tây dòm ngó xâm lược. Để biết được sự xâm lược của thực dân phương Tây như thế nào thì chúng ta cùng tìm hiểu.

Hoạt động của GV và HS	Nội dung
* <u>Hoạt động 1:</u> Biết được những nét chính về tình hình kinh tế, chính trị - xã hội Ấn Độ nửa sau thế kỉ XIX, nguyên nhân của tình hình đó. ? Em hãy cho biết Phương Tây bắt đầu xâm lược Ấn Độ vào thời gian nào.	I. Sự xâm lược và chính sách thống trị của Anh. *<i>Quá trình xâm lược:</i>

HS: * Thế kỉ XVI, Phương Tây đã từng bước xâm nhập vào Châu Á, đặc biệt là ở Ấn Độ.

* Thế kỉ XVIII Anh – Pháp tiến hành chinh phục đất đai của Ấn Độ:

+ 1756 chiến tranh Anh – Pháp xảy ra do mâu thuẫn -> Anh giành thắng lợi.

+1763 Pháp kí hòa ước rút khỏi ảnh hưởng của mình trên lãnh thổ Ấn Độ và từ đây Anh thiết lập nền cai trị Ấn Độ

GV: “Ấn Độ được xem như 1 viên ngọc nằm trên vương miện nữ hoàng Anh, là thuộc địa cung cấp cho Anh nguyên liệu, lực lượng lao động dồi dào, thị trường tiêu thụ rộng lớn cho hàng hóa Anh”.

GV: Nhìn vào bảng thống kê GV cho HS thảo luận:

Giá trị lương thực xuất khẩu		Số người chết đói	
Năm	Sản lượng	Năm	Số người chết
1840	858.000 livrơ	1825-1850	400.000
1858	3.800.000 livrơ	1850-1875	5.000.000
1901	9.300.000 livrơ	1875-1900	15.000.000

* **Hoạt động 2: Thảo luận nhóm**

Thảo luận: **chia lớp thành 2 nhóm** (thời gian 3 phút)

Câu 1: Qua bảng thống kê trên em có nhận xét gì về chính sách cai trị của TD Anh ở Ấn Độ? (tổ 1)

Câu 2: Dựa vào bảng thống kê, em hãy chỉ ra những hậu quả từ chính sách cai trị của thực dân Anh với Ấn Độ? (tổ 2)

Đáp án:

Câu 1:

+ Số lượng lương thực xuất khẩu của Ấn Độ càng tăng qua từng năm.

+ Chứng tỏ sự vơ vét bóc lột của TD Anh là rất tàn bạo và dã man.

->Ấn Độ trở thành thị trường cung cấp nguyên vật liệu của nước Anh.

Câu 2:

+ Đời sống nhân dân Ấn Độ sống vô cùng khổ

- Giữa thế kỉ XIX thực dân Anh đã hoàn thành việc xâm lược và áp đặt ách thống trị đối với Ấn Độ.

- Ấn Độ trở thành thuộc địa quan trọng nhất của thực dân.

****Chính sách thống trị:***

cực.

+ Nạn đói xảy ra, người chết ngày càng tăng nhanh.

***GDMT:** *Việc vỡ vét tài nguyên, ở các nước thuộc địa như chính sách vỡ vét cạn kiệt lương thực của nhân dân Ấn Độ dẫn đến nạn đói xảy ra, chết chóc gây tổn thất to lớn cho nhân dân, điều này tác động nhiều đến môi trường sống.*

GV chốt: Như vậy chúng ta thấy rằng số lượng lương thực xuất khẩu tăng lên thì số người chết đói cũng tăng hơn rất nhiều: trong khoảng 50 năm sản lượng xuất khẩu tăng 10 lần thì số người chết đói tăng 37.5 lần.

GV: Tình trạng trên đã dẫn đến mâu thuẫn giữa nhân dân Ấn Độ và Anh xảy ra cuộc đấu tranh quyết liệt của các tầng lớp nhân dân Ấn Độ chống lại Anh.

*** Hoạt động 3:** Tìm hiểu rõ những vấn đề chủ yếu trong phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc của nhân dân Ấn Độ từ giữa thế kỉ XIX đến đầu thế kỉ XX

GV: cho HS đọc SGK/57

? Nêu các phong trào giải phóng dân tộc tiêu biểu ở Ấn Độ.

HS: có 3 phong trào lớn(khởi nghĩa Xi-pay, Đảng Quốc Đại, khởi nghĩa Bom Bay).

? Những nguyên nhân nào dẫn đến cuộc khởi nghĩa Xi-pay.

HS: + NN sâu xa: là do sự thống trị và bóc lột tàn bạo của TD Anh với nhân dân Ấn Độ.

+ NN trực tiếp: TD Anh bắt những người Xi-pay dùng răng bóc giấy có tấm mỡ bò hoặc lợn bọc ngoài đạn pháo. Việc này đã xúc phạm đến tục lệ của người Ấn Độ giáo, vì người Ấn Độ giáo kiêng không ăn thịt bò và những người Hồi giáo thì kiêng không ăn thịt lợn, nếu những binh lính Xi-pay không tuân theo thì bị sĩ quan Anh bỏ tù.

GV: Việc làm này cộng với mâu thuẫn sẵn có đã thổi bùng cuộc khởi nghĩa -> Nhân dân Ấn Độ

+ Về chính trị: Chính phủ Anh cai trị trực tiếp Ấn Độ.

+ Thực hiện nhiều chính sách như: “chia để trị”, khoét sâu sự cách biệt về chủng tộc, tôn giáo và đẳng cấp trong xã hội.

II. Phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc của nhân dân Ấn Độ.

1. Khởi nghĩa Xi-pay (1857-1859)

a. Nguyên nhân:

- Do chính sách thống trị hà khắc của thực dân Anh nhất là chính sách “chia để trị”...

- Binh lính Xi-pay bị Anh bắt giam những lính có tư tưởng chống đối.

b. Diễn biến:

- 10-5-1857 binh lính Xi-pay đã nổi dậy khởi nghĩa vũ trang, khởi nghĩa lan rộng khắp Miền Bắc và 1 phần Miền Trung.

đã đứng dậy đấu tranh quyết liệt.

? Cuộc khởi nghĩa Xi-pay diễn ra như thế nào.

HS: + 60.000 lính Xi-pay cùng nhân dân nổi dậy

+ Cuộc khởi nghĩa lan rộng khắp Miền Bắc và một phần Miền Trung.

+ Nghĩa quân đã lập được chính quyền ở các thành phố lớn

+ Nhưng cuộc khởi nghĩa duy trì được 2 năm thì bị dập tắt

? Cuộc khởi nghĩa Xi-pay tuy thất bại nhưng đã để lại ý nghĩa lịch sử như thế nào đối với dân tộc Ấn Độ.

? Phong trào đấu tranh chống thực dân Anh cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX diễn ra như thế nào.

HS: Phong trào đấu tranh của nông dân, công nhân đã thức tỉnh ý thức dân tộc của giai cấp tư sản và tầng lớp trí thức Ấn Độ.

GV: Đảng Quốc đại là chính Đảng của giai cấp nào?

HS: Đảng của giai cấp tư sản Ấn Độ

? Đảng Quốc đại được thành lập vào thời gian nào.

HS: Năm 1885

? Việc thành lập Đảng Quốc đại là nhằm mục đích gì?

HS: Nhằm đấu tranh giành quyền tự trị, phát triển nền kinh tế dân tộc.

? Trong quá trình hoạt động thì Đảng Quốc đại đã xảy ra vấn đề gì?

HS: Bị phân hóa thành 2 phái (phái “ôn hòa” thì chủ trương thỏa hiệp chỉ yêu cầu chính phủ thực dân cải cách, phái Cấp tiến do Ti-lắc cầm đầu kiên quyết chống TD Anh.

+ Nghĩa quân đã giải phóng được 1 số thành phố lớn.

+ Nhưng cuộc khởi nghĩa duy trì khoảng 2 năm thì bị Anh đàn áp đẫm máu.

c. Ý nghĩa

+ Cuộc khởi nghĩa tiêu biểu cho tinh thần đấu tranh bất khuất của nhân dân Ấn Độ.

+ Thúc đẩy phong trào đấu tranh chống thực dân Anh giành độc lập.

2. Phong trào đấu tranh chống thực dân Anh cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX

- Giữa thế kỉ XIX, phong trào đấu tranh của nông dân, công nhân đã thức tỉnh ý thức dân tộc của giai cấp tư sản và tầng lớp trí thức Ấn Độ.

- Cuối năm 1885, Đảng Quốc đại được thành lập

- Hoạt động: Đảng Quốc đại bị phân hóa thành 2 phái:

+ Phái “ôn hòa” chủ trương thỏa hiệp.

+ Phái cấp tiến do Ti-lắc cầm đầu kiên quyết chống Anh.

- 7-1905 Anh thi hành chính sách chia đôi xứ Ban-gan (Miền Đông theo đạo Hồi, miền Tây theo đạo Ấn) -> nhiều cuộc biểu tình đã nổ ra.

- 6-1908 Thực dân Anh bắt Ti-lắc và kết án 6 năm tù -> bùng

GV: Chính do sự chèn ép, bóc lột của TD Anh nên nhân dân Ấn Độ tiếp tục đứng lên đấu tranh ? Anh đã thi hành chính sách gì ở xứ Ban-gan.

? Vì sao Ti-lắc bị thực dân Anh bắt.

HS: Phái Cấp tiến do Ti-lắc cầm đầu, phản đối đường lối ôn hòa và quyết chống TD Anh -> 6/1908 Ti-lắc bị TD Anh giam.

? Công nhân Bom-bay đã đứng lên đấu tranh như thế nào.

GV: Cuộc tổng bãi công ở Bombay là cuộc đấu tranh chính trị đầu tiên của giai cấp vô sản ở Ấn Độ -> cuộc đấu tranh của công nhân Bombay năm 1908 là đỉnh cao nhất của phong trào giải phóng dân tộc ở Ấn Độ trong những năm đầu thế kỉ XX.

GV chốt: Các phong trào đấu tranh chống TD Anh diễn ra quyết liệt nhưng kết quả là thất bại, mặc dù thất bại nhưng để lại ý nghĩa lịch sử như thế nào?

HS: Tinh thần yêu nước.

GV kết: TD Anh đã xâm lược về tiến hành chính sách cai trị rất tàn ác, gây nhiều hậu quả cho nhân dân Ấn Độ (ngăn cản kinh tế Ấn Độ phát triển, nạn đói xảy ra). Nhân dân đã đứng dậy đấu tranh quyết liệt như các cuộc khởi nghĩa Xipay, Bombay... nhưng thất bại do chống Anh không triệt để, nội bộ Đảng bị phân hóa.

thêm ngọn lửa đấu tranh mới.

- 7/1908 công nhân Bom-bay tổ chức nhiều cuộc bãi công chính trị.

-> TD Anh đàn áp dã man.

- Tuy thất bại nhưng đặt cơ sở cho các thắng lợi sau này của nhân dân Ấn Độ.

4. Củng cố

* Hãy nối mốc thời gian và sự kiện phù hợp:

1. Năm 1857	a. Cuộc khởi nghĩa Xipay bùng nổ.
2. Năm 1859	b. Đảng Quốc đại được thành lập.
3. Những năm 1875-1885	c. Nhân dân Ấn Độ biểu tình rầm rộ chống chính sách “chia để trị” của thực dân Anh ở Bengan.
4. Năm 1885	d. Công nhân Bombay tổ chức nhiều cuộc bãi công chính trị.
5. Năm 1905	e. Khởi nghĩa Xi-pay thất bại.
6. 7/1908	

5. Dặn dò:

Các em về học bài, làm bài tập.

Chuẩn bị bài 10: Trung Quốc giữa thế kỉ XIX – đầu thế kỉ XX.

Học sinh chuẩn bị lập niên biểu (về thời gian, tên cuộc khởi nghĩa, người lãnh đạo, kết quả và ý nghĩa) ở phần II. *Phong trào đấu tranh của nhân dân Trung Quốc cuối thế kỉ XIX – đầu thế kỉ XX ở nhà trước.*